

Міністерство освіти і науки України
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії УНУ

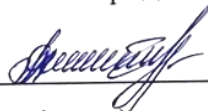
Олена ЯРОШИНСЬКА

28. 05. 2026 р.

ПРОГРАМА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

**за спеціальністю В9 Історія та археологія для конкурсного відбору на
навчання для здобуття ступеня доктора філософії**

Голова предметної комісії

Тетяна КУЗНЕЦЬ
(підпис)

Укладачі: д.іст.н., професор Тетяна КУЗНЕЦЬ (гарант освітньої-наукової програми); к.іст.н., професор Ігор КРИВОШЕЯ; д.іст.н., професор Владилена СОКИРСЬКА.

Схвалено науково-методичною комісією факультету історичної та філологічної освіти (протокол №2 від 18 травня 2026 р.).

Схвалено вченою радою факультету історичної та філологічної освіти (протокол №2 від 18 травня 2026 р.).

ЗМІСТ

ВСТУП

- 1. ОРІЄНТОВНІ ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ**
- 2. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ**
- 3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ**
- 4. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ**
- 5. ДОДАТКИ**

ВСТУП

Програма містить вимоги щодо процедури підготовки, презентації та оцінювання дослідницької пропозиції вступників за спеціальністю В9 Історія та археологія (ОНС «Доктор філософії»).

Складовою вступних випробувань, як процедури відбору вступників до освітньо-наукової програми «Історія та археологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, спеціальності В9 Історія та археологія в Уманському національному університеті, є співбесіда на основі поданої дослідницької пропозиції, яка передбачає презентацію попередньо підготовленого вступником документу та обговорення його змісту.

Основною метою дослідницької пропозиції за спеціальністю є встановлення рівня опанування вступником теоретичними знаннями та вмінням застосовувати отримані знання у наукових дослідженнях фундаментального та прикладного характеру з використанням сучасних інформаційних технологій, визначення його здатності виокремлювати, систематизувати, розв'язувати та прогнозувати актуальні проблеми історичної науки, критично оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових розвідок із дотриманням належної академічної та професійної доброчесності.

Дослідницька пропозиція за спеціальністю подається вступником разом з іншими документами, передбаченими п. 6.1 «Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Уманського національного університету в 2026 році».

Результати дослідницької пропозиції враховуються під час конкурсного відбору здобувачів ступеня доктора філософії (п. 6.2, 6.3 Правил прийому).

1. ОРІЄНТОВНІ ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Дослідницька пропозиція за спеціальністю – це науковий текст (реферат), в якому на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, матеріалів періодичної преси, Інтернет-ресурсів тощо) здійснено обґрунтування актуальної наукової проблеми з історії.

Тематика наукових досліджень

Польські аристократичні родини та польська шляхта на Україні.

Історія Православної церкви на українських землях.

Соціально-економічне становище та культурний розвиток населення України у міжвоєнний період.

Аграрні відносини в Україні на початку ХХ ст.

Селянство України в соціально-політичних процесах.

Сільське господарство України в період НЕПу.

Інші актуальні проблеми за пріоритетом.

2. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Якщо вступник має певні здобутки або власні розробки за тематикою дослідницької пропозиції (участь у наукових проєктах, статті, тези, виступи на конференціях) або обрану і затверджену тему дисертаційної роботи, то це доцільно відзначити в тексті дослідницької пропозиції.

Реферат як дослідницька пропозиція за спеціальністю повинен бути:

- інформативним, об'єктивно передавати інформацію, відрізнятися повнотою викладу;
- коректно оцінювати матеріал, що міститься в першоджерелі;
- продуктивним – містити творче або критичне осмислення джерел, що реферуються.

Стиль викладення матеріалу – науково-діловий.

Структура реферату містить такі елементи: титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина (розділи, пункти і підпункти), висновки, список використаних джерел, додатки.

Титульний аркуш є першою сторінкою реферату (Додаток 1).

Зміст реферату (Додаток 2) розташовують з нової сторінки безпосередньо після титульної. До Змісту включають: вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів, підрозділів, висновки; список використаних джерел; додатки.

Матеріал розподіляється рівномірно у відповідності до плану реферату:

- вступ (мають бути обґрунтовані актуальність та практичне значення обраної теми реферату, визначені мета та завдання роботи). Оцінюючи стан дослідження наукової проблеми, треба коротко висвітлити ту низку відомих авторів наукових уявлень, яка склалася в науці з цієї проблеми. У короткому огляді літератури і джерел, з якими автор працював, треба оцінити їхню корисність, доступність, висловити своє ставлення до їхнього змісту;
- основна частина (розкривається тема реферату шляхом висвітлення основних питань. При цьому необхідно зосередити увагу на аналізі поставлених питань у використаних джерелах з висновками щодо їх теоретичної та практичної значущості). Зміст реферату має відповідати його темі, меті і завданням. У розділах основної частини необхідно послідовно розкрити всі передбачені планом питання, обґрунтувати, пояснити основні положення,

підкріплюючи їх конкретними прикладами і фактами, формулювати думки чітко, просто, правильно і недвозначно. Текст має бути логічно структурований;

– висновки – науково-теоретичні та практичні підсумки проведеного аналізу за проблематикою реферату (оцінити ступінь досягнення мети і виконання завдань роботи; перерахувати і стисло охарактеризувати відомі наукові підходи досліджених проблеми, а також виділення нових аспектів, дискусійних питань, що підлягають подальшому вивченню; визначити, що є цінним у реферованих роботах, що вимагає додаткового аналізу й уточнення, а що викликає сумніви); теоретичні та практичні рекомендації, що випливають з проведеного аналізу (вони мають логічно пов'язуватися із змістом викладеного матеріалу);

– список використаних джерел;

– додатки (такими можуть бути нормативні документи, тексти першоджерел, портретні зображення, історичні карти, а також таблиці, статистичні дані, діаграми, на які автор посилається в тексті реферату тощо).

Вимоги до оформлення реферату

Обсяг реферативної роботи – **15-20 сторінок**. До загального обсягу роботи не входять список використаних джерел, додатки, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів підлягають суцільній нумерації. Робота має бути акуратно написана від руки або надрукована з дотриманням стилістичних і граматичних норм. У тексті обов'язково повинні бути посилання на літературу та інші джерела, що використовувалися при підготовці реферату.

Текст реферативної роботи викладається державною мовою.

Формат A4, шрифт Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5, абзацний відступ 1,25 см, всі поля 2,5 см, редактор Word, тип файлу DOCX.

У тексті слід використовувати символи за зразком: лапки типу «...», дефіс (-), тире (—), апостроф (').

Посилання на використані джерела оформлюються у квадратних дужках, де через кому вказується номер джерела та сторінка цитування у даному виданні

(зразок: [4, с. 56]).

Список використаних джерел оформляється за правилами згідно з ДСТУ 8302:2015.

Скорочення слів та словосполучень мають відповідати чинним стандартам з бібліотечної та видавничої справи (наприклад: Міністерство освіти і науки України (далі – МОН).

Розділи та підрозділи мають містити заголовки, які належить точно відтворювати у змісті. Заголовки розділів, як правило, розміщують посередині рядка. Назви розділів друкують великими літерами без розділових знаків у кінці, без підкреслень. Заголовки розділів слід починати з належного відступу.

Абзацний відступ має бути однаковим у всьому тексті і дорівнювати п'яти знакам (стандартний відступ, визначений текстовими редакторами на ПК).

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом, при друкованому виготовленні письмової роботи, повинна становити не менше двох рядків.

Нумерація сторінок має бути наскрізною. Порядковий номер сторінки позначають арабською цифрою і проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки чи рисок. Титульний аркуш (Додаток 1) включається до загальної нумерації сторінок письмової роботи, але номер сторінки на титульному аркуші, як правило, не проставляють. Розділи слід нумерувати також арабськими цифрами.

Ілюстративний матеріал – малюнки, графіки, схеми, історичні портрети тощо слід розміщувати безпосередньо після першого посилання на нього в тексті. Якщо графік, схема, таблиця не поміщається на сторінці, де є посилання, їх подають на наступній сторінці. На кожний ілюстративний матеріал мають бути посилання в тексті.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Обговорення та оцінювання дослідницької пропозиції відбувається на засіданні робочої групи, створеної за розпорядженням декана факультету з науково-педагогічних працівників кафедри історії та культури України і кафедри всесвітньої історії та методик навчання Уманському національному університету.

Процедура обговорення дослідницької пропозиції включає:

- презентація дослідницької пропозиції (доповідь вступника до 10 хвилин);
- запитання до вступника;
- відповіді вступника на запитання;
- формулювання висновків робочої групи щодо поданої дослідницької пропозиції та її оцінювання.

Критерії оцінювання дослідницької пропозиції (реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження
2.	Умотивованість і доцільність плану реферату
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання
4.	Наявність достатньої кількості сучасних нормативних і наукових джерел.
5.	Дотримання правил реферування наукових публікацій
6.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження
7.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки)
8.	Переконливість презентації дослідницької пропозиції

Дослідницька пропозиція оцінюється за 200-бальною шкалою.

Бали	Характеристика усних відповідей
0 – 99	вступник називає одиничні відомості, але не повністю розуміє зміст дослідницької пропозиції; не виявляє необхідного об'єму знань та вмій.
100 – 104	вступник виявляє поверхові знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, при цьому допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння

	теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає значні помилки в мовленнєвому оформленні.
105 – 109	вступник виявляє поверхові знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає деякі помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає помилки в мовленнєвому оформленні.
110 – 119	вступник виявляє поверхові знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає окремі помилки у викладі матеріалу; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає незначні помилки в мовленнєвому оформленні.
120 – 129	вступник виявляє знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, частково відповідає на запитання, демонструє початкові вміння; допускає значні помилки в мовленнєвому оформленні.
130 – 139	вступник виявляє знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, частково відповідає на запитання, демонструє початкові вміння; допускає помилки в мовленнєвому оформленні.
140 – 149	вступник виявляє знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає деякі помилки у викладі матеріалу; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, частково відповідає на запитання, демонструє початкові вміння; допускає незначні помилки в мовленнєвому оформленні.
150 – 159	вступник виявляє достатні знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Вступник уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал.
160 – 169	вступник виявляє достатні знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Вступник уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал, робить власні висновки.
170 – 179	вступник виявляє достатні знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Вступник уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал, робить власні висновки, виявляє частково евристичний інтерес.

180 – 189	вступник ґрунтовно і повно викладає матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання для аналізу соціальних явищ, наводить приклади досліджень.
190 – 199	вступник ґрунтовно і повно викладає матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання для аналізу соціальних явищ, наводить приклади досліджень та з власного досвіду соціальної роботи.
200	вступник ґрунтовно, повно та послідовно викладає матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання для аналізу соціальних явищ, наводить приклади досліджень та з власного досвіду соціальної роботи.

4. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Основні джерела

Нормативні документи:

1. Закон України «Про освіту» (2017, зі змінами). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про вищу освіту» (2014, зі змінами). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань присудження наукових ступенів та ліцензування освітньої діяльності» (від 30.03.2021 №1369-IX). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1369-20#Text>
4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015, зі змінами). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
5. Концепції та плани реалізації державної політики щодо досягнення цілей 1.1–1.5 Програми діяльності Кабінету Міністрів України, 2019 р. (Проект). Режим доступу: <http://surl.li/bfwog>
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. №584). Режим доступу: <https://cutt.ly/gOorFrA>
7. Освітньо-наукова програма Історія та археологія третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.
8. Національна рамка кваліфікацій (постанова КМУ №1341 від 23.11.2011 у редакції від 25.06.2020 №519). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
9. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ №261 від 23.03.2016 р. (зі змінами, Постанова КМУ №283 від 03.04.2019 р.). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
10. Постанова Кабінету міністрів України від 01.03.99 р. №309 Про затвердження положення «Про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/309-99-%D0%BF#Text>
11. Проект Державного стандарту вищої освіти здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 032 Історія та археологія (2021). Режим доступу: <https://cutt.ly/6Iu60Ue>
12. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 №610). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-standart-na-grupu-profesij-vikladachi-zakladiv-vishoyi-osviti>

Навчально-методичні матеріали:

1. Батенко Л. П. Управління проєктами: Навч. посібник / Л. П. Батенко, О. А. Загородніх, В. В. Ліщинська / Батенко Л. П., Загородніх О. А., Ліщинська В. В. Київ : КНЕУ, 2003. 231 с.
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. В 12 Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Дебич М. Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід: монографія. Ніжин : ПП Лисенко. 2019. 408 с.
4. Інтернаціоналізація вищої освіти в Україні: методичні рекомендації / Л. Горбунова, М. Дебич, В. Зінченко, І. Сікорська, І. Степаненко, О. Шипко / За ред. І. Степаненко. Київ : ІВО НАПН України, 2016. 158 с.
5. Інтернаціоналізація як інструмент розвитку лідерського потенціалу університету : навчальний посібник / І. Степаненко, М. Дебич. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2017. 44 с.
6. Кукоба В. П. Управління проєктами. Практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. / В. П. Кукоба [та ін.]; за заг. ред. В. П. Кукоби. Київ : КНЕУ, 2014. 111 с.
7. Наукове дослідження та академічна доброчесність: навч.-метод. посібн. / Уклад. Н. М. Коляда, Н. В. Левченко. Київ, 2021. 140 с.
8. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), О. М. Топузов (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с. (До 30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>
9. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
10. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
11. Проєктне фінансування: Підручник / Т.В. Майорова, О.О. Ляхова. Київ : КНЕУ, 2017. 761 с.
12. Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: Монографія / В. Зінченко, Н. Базелюк, М. Бойченко, Л. Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мелков, О. Шипко ; за ред. В. Зінченка. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. 199 с.
13. Сусліков Л. М., Студеняк І. П. Управління науковими проєктами: електронний навчальний посібник. 100 Мбайт. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2020. 409 с.
14. Управління проєктами: навч. посіб. / Ю. І. Буріменко, Л. В. Галан, І. Ю. Лебедева, А. Ю. Щуровська; за ред. Ю. І. Буріменко. Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2017. 208 с.

Наукові праці:

1. Вавіліна Н. І. Підготовка наукових кадрів як основа формування інтелектуального капіталу країни. НАУКА, ТЕХНОЛОГІЇ, ІННОВАЦІЇ. 2019, № 4. С. 16–27. Режим доступу: <https://cutt.ly/7OopwAW>
2. Винницький М. Впровадження третього циклу вищої освіти – ключ до успіху Болонського процесу. Київ : Вища школа. 2008. № 12. С. 20–27.
3. Демідова Ю. Система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні: ретроспектива розвитку і особливості формування. Теорія і практика управління соціальними системами. 2019. С. 115–129. Режим доступу: <https://cutt.ly/BOopQU1>
4. Докторські програми в Україні: досвід НаУКМА / За ред. В. П. Моренця. Київ : Універ. вид-во «Пульсари», 2010. 160 с.
5. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Запоріжжя, 5-6 жовтня 2017 р.). Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017. 216 с.
6. Рачинський А.П., Інституційно-правові засади підготовки й атестації наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні: становлення й розвиток. Режим доступу: <https://cutt.ly/QOop7rZ>
7. Решетняк О.І. Особливості підготовки наукових кадрів у системах вищої освіти країн світу. Економіка та держава. Економіка та держава № 4/2020. С. 96–103. Режим доступу: <https://cutt.ly/AOoam7>
8. Різник В.В., Різник Н.А. Національні особливості та закордонна практика підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів. «Young Scientist». № 10 (50). October, 2017. С. 525–529. Режим доступу: <https://cutt.ly/ROoakfY>
9. Таланова Ж. В. Докторська підготовка у світі та Україні. К: Міленіум, 2010. 475 с.
10. Ковальова Н. А. Селяни, поміщики і держава: конфлікти інтересів. «Аграрна революція» в Україні 1902 – 1922 рр. Дніпропетровськ: ЛПРА, 2016. 368 с.
11. Коріненко П.С. Історія українського селянства : навчально-методичний посібник. Тернопіль, 2014. 294 с.
12. Корновенко С.В., Герасименко О.В. Селянин-бунтар. Селянська революція в Україні 1902–1917 рр. Черкаси, 2017. 204 с.
13. Корновенко С.В., Земзюліна Н.І., Ковалбова Н.А., Малиновський Б.В., Масненко В.В., Морозов А.Г., Михайлюк О.В., Пасічна Ю.Г. Селянство, земля і влада в період Української революції (1917 – 1921 рр.). Черкаси, 2020. 440 с.
14. Михайлюк О. В. Селянство України в перші десятиліття ХХ ст. : Соціокультурні процеси. Дніпропетровськ : Інновація, 2007. 456 с.
15. Присяжнюк Ю. П. Ментальність і ремесло історика. Методологічна парадигма селянствознавчих студій в Україні на зламі ХХ–ХХІ ст. Черкаси : Вертикаль. Вид. ПП Кандич С. Г., 2006. 122 с.

16. Присяжнюк Ю. П. Українське селянство Наддніпрянської України: соціоментальна історія другої половини XIX – початку XX ст. Черкаси : Вертикаль. ПП Кандич С. Г., 2007. 640 с.
17. Даніель Бовуа. Трикутник Правобережжя. Царат, шляхта і народ. Київ : «Кліо», 2020. 872 с.
18. Чучалін О. Держава і Православна Церква в Україні у 1920-1930-ті роки. Умань : Видавець «Сочінський М.М.», 2018. 180 с.
19. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви XX ст. Нью-Йорк–Київ–Браунд-Брук, 1990. Т.4. 384 с.
20. Литвин В. Історія України: у 3-х томах. Т.1-3. Київ : «Альтернативи». 2003-2005.
21. Енциклопедія історії України: В 10 т. / Редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін. Київ: Наукова думка, 2003-2013.
22. Енциклопедія історії України. Том «Україна – українці». Кн. 1-2 / Редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін. Київ : Наукова думка, 2019.
23. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. Львів, 2002. 752 с.
24. Яковенко Н.М. Українська шляхта з кінця XIV – до середини XVII століття. Волинь і Центральна Україна. Вид. 2-е. Київ : Критика, 2008. 469 с.
25. Даніель Бовуа. Російська влада і польська шляхта в Україні 1793-1830 рр. Київ : Центр навч. літ-ри, 2020. 294 с.

Періодичні видання (спеціальність В9 Історія та археологія)

1. Український історичний журнал. Режим доступу: <http://uhj.history.org.ua/uk/home>
2. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського, серія «Історичні науки». Режим доступу: <http://www.hist.vernadskyjournals.in.ua/>
3. Емінак: науковий щоквартальник. Режим доступу: <https://www.eminak.net.ua/index.php/eminak>
4. Київські історичні студії. Режим доступу: <https://istorstudio.kubg.edu.ua/index.php/journal>
5. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. Режим доступу: <https://vspu.net/nzhist/index.php/nzhist/index>
6. Старожитності Лукомор'я. Режим доступу: <http://www.lukomor.mosk.mksat.net/index.php/lukomor>
7. Вісник Черкаського університету. Серія: історичні науки. Режим доступу: <https://history-ejournal.cdu.edu.ua/index>
8. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Режим доступу: <http://www.aphn-journal.in.ua/>
9. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. Режим доступу: <https://visnyk.history.knu.ua/ukr>

10. Вісник Львівського університету. Серія історична. Режим доступу: <https://clio.lnu.edu.ua/research/publications/visnyk-l-vivs-koho-universytetu-seriia-istorychna>

11. Український селянин. Режим доступу: <http://ukr-selianyn-ejournal.cdu.edu.ua/about/submissions#authorGuidelines>

Інформаційні джерела

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/>

Наука. МОН України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nauka>

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

Електронна бібліотека НАПН України Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua>

Електронна бібліотека Режим доступу: <https://lib.imzo.gov.ua/>

Інститут історії України НАН України Режим доступу: <http://history.org.ua/uk>

Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України Режим доступу: <http://archeos.org.ua/>

Веб-ресурси

<https://scholar.google.com/>

<https://www.scopus.com/home.uri>

<https://www.webofknowledge.com>

5. ДОДАТКИ

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СТРУКТУРНИХ СКЛАДОВИХ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Додаток 1

Міністерство освіти і науки України
Уманський національний університет

ПАВЛЕНКО ТЕТЯНА ІВАНІВНА

**ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО ПІВДНЯ УКРАЇНИ
(1991 Р. – ПОЧАТОК ХХІ СТ.)**

ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОПОЗИЦІЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

Ступінь вищої освіти «Доктор філософії»

Освітньо-наукова програма: Історія та археологія

Спеціальність В9 Історія та археологія

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІОГРАФІЯ, ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	
1.1. Історіографія дослідження.....	
1.2. Джерельна база дослідження.....	
1.3. Теоретико-методологічні засади дослідження.....	
РОЗДІЛ 2. ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО МИКОЛАЇВЩИНИ У РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ.....	
2.1. Миколаївська обласна організація Національної спілки краєзнавців: виникнення та діяльність.....	
2.2. Науковий доробок істориків-краєзнавці Миколаївщини: тематика, форми популяризації	
РОЗДІЛ 3. РОЗВИТОК ІСТОРИЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 1990-Х РР. - НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.....	
3.1. Одеська обласна організація спілки краєзнавців: виникнення та діяльність.....	
3.2. Одеські аматори-краєзнавці та їх досягнення.....	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

Розглянуто та затверджено на спільному засіданні кафедри всесвітньої історії та методик навчання та кафедрі історії та культури України.
(Протокол №1 від 13 травня 2026 р.).

Голова предметної комісії,
в.о. завідувача кафедри історії України

Тетяна КУЗНЕЦЬ

В.о. завідувача кафедри всесвітньої
історії та методик навчання

Ігор КРИВОШЕЯ